

Dictamen núm. 13/2025 relatiu al projecte de Decret pel qual es regula el Registre d'associacions de persones consumidores i usuàries de les Illes Balears

Atès el que disposa l'article 2, núm. 1, lletra a, incís primer, de la Llei 10/2000, de 30 de novembre, del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears i l'article 30 del Decret 67/2010, de 28 de maig, pel qual s'aprova el Reglament que regula l'organització i el funcionament del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, el Consell Econòmic i Social emet el següent:

DICTAMEN

I. Antecedents

Primer. El dia 24 d'octubre de 2025 es registra l'entrada en el Consell Econòmic i Social (CES) de la sol·licitud de dictamen de la Conselleria de Salut relativa al projecte de decret del Registre d'associacions de persones consumidores i usuàries de les Illes Balears.

Segon. D'acord amb el que preveu l'article 32.3 del Reglament que regula l'organització i el funcionament del Consell Econòmic i Social de les Illes Balears, la Comissió permanent, convocada mitjançant correu electrònic, va designar la Comissió de l'Àrea social como a òrgan competent per raó de la matèria per elaborar la proposta de dictamen.

Tercer. L'expedient que està en poder del CES consta de la documentació següent:

1. Memòria del director general de Prestacions, Farmàcia i Consum relativa a la

Dictamen núm. 13/2025

- consulta pública prèvia sobre la proposta d'elaboració d'un projecte de Decret pel qual es reguli el Registre d'Associacions de Consumidors i Usuaris de les Illes Balears. Versió catalana.
2. Memòria del director general de Prestacions, Farmàcia i Consum relativa a la consulta pública prèvia sobre la proposta d'elaboració d'un projecte de decret pel qual es reguli el Registre d'Associacions de Consumidors i Usuaris de les Illes Balears. Versió castellana.
 3. Resolució de la consellera de Salut, de 28 de febrer de 2024, per la qual s'ordena la tramitació d'una consulta pública prèvia a l'elaboració d'un projecte de decret pel qual es reguli el Registre d'Associacions de Consumidors i Usuaris de les Illes Balears.
 4. Certificat de la cap del Servei de Participació i Bon Govern de la Direcció General de Coordinació i Transparència, relatiu a la publicació en la pàgina de *Participació Ciutadana* de l'enllaç al tràmit de consulta pública prèvia a la redacció del projecte de decret pel qual es regula el Registre d'Associacions de Consumidors i Usuaris de les Illes Balears.
 5. Diligència del cap el Servei de Producció Normativa relativa a les al·legacions presentades de forma telemàticament pel formulari web de participació durant el tràmit de consulta pública prèvia.
 6. Resolució de la consellera de Salut de dia 15 de maig de 2025 per la qual s'inicia el procediment d'elaboració del Projecte de decret pel qual es regula el Registre d'Associacions de Consumidors i Usuaris de les Illes Balears.
 7. Memòria de l'anàlisi d'impacte normatiu. Primera versió.
 8. Primer esborrany del projecte de decret pel qual es regula el Registre d'Associacions de Consumidors i Usuaris de les Illes Balears. Versió catalana.
 9. Primer esborrany del projecte de decret pel qual es regula el Registre d'Associacions de Consumidors i Usuaris de les Illes Balears. Versió castellana.

Dictamen núm. 13/2025

10. Resolució del director general de Prestacions, Farmàcia i Consum per la qual es sotmet al tràmit d'informació pública el Projecte de decret pel qual es regula el Registre d'Associacions de Consumidors i Usuaris de les Illes Balears.
11. Oficis de dia 3 de juliol de 2025 de tramesa de l'esborrany del Projecte de decret a les conselleries amb els justificants de recepció.
12. Certificat de la cap del Servei de Participació i Bon Govern, de la Direcció General de Coordinació i Transparència, de la Conselleria de Presidència i Administracions Públiques, relatiu a la publicació a la pàgina de Participació Ciutadana de l'enllaç al tràmit d'informació pública durant l'elaboració del projecte de decret, així com el nombre de visites registrades.
13. Diligència del cap del Servei de Producció Normativa sobre les al·legacions presentades telemàticament pel formulari web de participació durant el tràmit d'informació pública.
14. Ofici de la Conselleria d'Educació i Universitats, a través del qual informa que no fan cap suggeriment al projecte de decret.
15. Ofici de la Conselleria d'Habitatge, Territori i Mobilitat, a través del qual es fan observacions al projecte de decret.
16. Ofici de la Conselleria de Famílies i Afers Socials a través del qual es fan observacions al projecte de decret.
17. Certificat de la secretària del Consell de Consum de les Illes Balears on es fa constar que el projecte de decret es va informar favorablement per aquest òrgan.
18. Al·legacions presentades pel Sr. Alfonso Rodríguez Sánchez en representació de Consupal (Asociación de Consumidores y Usuarios de las Illes Balears), durant el termini d'audiència atorgat a través del Consell de Consum de les Illes Balears.

Dictamen núm. 13/2025

19. Memòria de l'anàlisi d'impacte normatiu. Segona versió.
20. Segon esborrany del projecte de decret pel qual es regula el Registre d'Associacions de Consumidors i Usuaris de les Illes Balears. Versió castellana.
21. Segon esborrany del projecte de decret pel qual es regula el Registre d'Associacions de Consumidors i Usuaris de les Illes Balears. Versió catalana.

II. Contingut del projecte de decret

El projecte de decret tramès per a dictamen consta d'una part expositiva (Preàmbul), una part dispositiva composta per dotze articles i una part final formada per una disposició transitòria, una disposició derogatòria i tres disposicions finals.

III. Observacions generals

Primera. Antecedents

El Registre d'Associacions de Consumidors i Usuaris es va crear per Decret 79/1988, de 20 d'octubre, encara vigent. Des de llavors, la normativa de defensa dels consumidors i usuaris ha estat modificada: la Llei 26/1984 va ser modificada, per a donar lloc al Reial Decret Legislatiu 1/2007, de 16 de novembre, text refós de la Llei general per a la Defensa dels Consumidors i Usuaris, que ha estat modificat, especialment a conseqüència de la transposició de Directives de la Unió Europea. Aquest text refós regulava el Registre Estatal d'Associacions Consumidors i Usuaris, encara que el seu desenvolupament reglamentari va continuar sent el del Reial Decret 825/1990, de 22 de juny. L'assumpció plena de competències en matèria de defensa de consumidors i usuaris per part de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears, recollida en l'article 30.47 de la Llei Orgànica 1/2007, va ser desenvolupada per la Llei

Dictamen núm. 13/2025

7/2014, de 23 de juliol, de protecció de les persones consumidores i usuàries de les Illes Balears, que va regular el Registre d'Associacions de Consumidors i Usuaris de les Illes Balears.

Segona. Millora que suposa i valoració positiva

Per Reial Decret 448/2023, de 13 de juny, es va aprovar el reglament del Registre Estatal d'Associacions de Consumidors i Usuaris. Sembla que ha arribat el moment d'aprovar la norma reglamentària que desenvolupi el Registre autonòmic que permeti actualitzar el seu funcionament, coordinar-lo amb la normativa reglamentària estatal, i incorporar les novetats que en matèria de procediment administratiu ha suposat la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, de Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques, especialment en matèria d'administració electrònica.

IV. Consideracions particulars

Primera. En general, i pel que fa al procediment,

Aquest s'ha elaborat amb correcció i s'han seguit tots els tràmits exigits fins al moment de la sol·licitud del dictamen, amb una ampla fase d'audiència i la possibilitat, mitjançant el tràmit d'informació pública, amb l'objectiu d'aconseguir la participació de tots aquells que es poguessin considerar interessats.

Així, inicialment es va trametre el projecte de decret a les diferents Conselleries de l'Administració autonòmica, mitjançant les respectives Secretaries Generals. A continuació, es va dictar la Resolució per la qual se sotmet al tràmit d'informació pública el projecte de Decret, en la que es va fixar el termini d'informació pública en quinze dies hàbils des de l'endemà d'haver-se publicat la

Dictamen núm. 13/2025

Resolució en Portal de Participació Ciutadana, es varen rebre les al·legacions de CONSUBAL i es va redactar un segon esborrany, el qual ara és objecte de dictamen.

Segona. En relació a la part expositiva de la norma, l'article 47.4 de la Llei 1/2019, de 31 de gener, del Govern de les Illes Balears, exigeix que les disposicions reglamentàries incloguin un preàmbul que expressi la finalitat de les mesures adoptades en la regulació i el marc normatiu en què s'insereix. A l'esborrany presentat el Preàmbul es suficient i complet.

Tercera. En relació amb l'articulat del projecte de decret, farem les següents observacions per tal de millorar-ne el text i la seva comprensió:

1. En primer lloc, el Projecte de Decret pel qual es regula el Registre d'Associacions de Persones Consumidores i Usuàries de les illes Balears no regula realment de manera íntegra aquest Registre. En realitat, es tracta d'una norma amb nombroses llacunes que haurà d'integrar-se amb el Reial Decret 448/2023, de 13 de juny, pel qual s'aprova el Reglament del Registre Estatal d'Associacions de Consumidors i Usuaris. No és necessari que un lector especialitzat l'aprecii, n'hi ha prou amb veure el número i extensió de l'articulat de tots dos textos per a veure que la normativa estatal és molt més completa que l'autonòmica proposada. La remissió expressa per a integrar les llacunes es troba regulada en la Disposició Final Primera del projecte de Decret de Registre autonòmic, quan assenyala que "En tot allò no previst en el present decret serà aplicable el que disposa la normativa autonòmica vigent en matèria de defensa de les persones consumidores i usuàries, la normativa estatal vigent en matèria de defensa de les persones consumidores i usuàries i la Llei orgànica 1/2002,

Dictamen núm. 13/2025

de 22 de març, reguladora del Dret d'Associació", la qual cosa inclou la remissió al Reial decret 448/2023, de 13 de juny, pel qual s'aprova el Reglament del Registre Estatal d'Associacions de Consumidors i Usuaris. Una de les maneres de millorar la norma reguladora del Registre autonòmic tracti expressament totes les qüestions regulades en el Reial Decret 448/2023, evitant així la remissió a aquest. Aquesta és la solució que ha adoptat la primera Comunitat Autònoma que ha aprovat una normativa sobre registre de consumidors amb posterioritat a 2023, la Comunitat Autònoma de La Rioja en el seu Decret 27/2025, de 20 de maig, pel qual s'aprova el Reglament del Registre d'Organitzacions de Consumidors de La Rioja.

2. Així, no es regulen en el Projecte de Decret balear els principis d'actuació del registre, per la qual cosa la norma haurà d'integrar-se amb l'article 4 del Reial Decret 448/2023.
3. Tampoc es regula l'eficàcia del Registre, la qual cosa obliga a la remissió a l'article 5 del Reial decret 448/2023, ni les funcions del registre, regulades en l'article 8 del Reial decret 448/2023. No tracta de la funció de dipòsit del Registre autonòmic, cosa que sí que fa el Reial Decret 448/2023, quan enumera la documentació que ha de dipositar-se en el Registre en el seu article 12. Tampoc es regulen els tipus de assentaments del registre (inscripcions, notes marginals, anotacions provisionals i cancel·lacions, segons l'article 16 del Reial decret 448/2023), ni la forma de rectificació dels assentaments, regulada en l'article 18 del Reial Decret 448/2023. Aquesta remissió pot resultar equívoca o incompleta. Així l'article 17 del Reial Decret 448/2023 estableix que "1. Els assentaments es redactaran en llengua castellana i s'estendran de manera succinta, remetent-se a l'expedient on consti el document que formalitzi l'acte objecte d'inscripció. 2. En tot cas,

Dictamen núm. 13/2025

quedarà constància de la data en què es practica el assentaments". Òbviament, aquest precepte és íntegrament aplicable al Registre balear projectat, amb l'excepció que, conforme a l'article 4 Llei Orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears: "1. La llengua catalana, pròpia de les Illes Balears, tindrà, juntament amb la castellana, el caràcter d'idioma oficial. 2. Tots tenen el dret de conèixer-la i utilitzar-la, i ningú podrà ser discriminat per raó de l'idioma. 3. Les institucions de les Illes Balears garantiran l'ús normal i oficial dels dos idiomes, prendran les mesures necessàries per a assegurar el seu coneixement i crearan les condicions que permetin arribar a la igualtat plena de les dues llengües quant als drets dels ciutadans de les Illes Balears". En l'àmbit específic del procediment administratiu, aquesta exigència ve regulada en l'article 15 de la Llei 39/2015, de procediment administratiu comú de les Administracions Públiques i en els articles 43 i 44 de la Llei 3/2003, de 26 de març, de Règim Jurídic de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears. Això obliga al fet que el Registre balear hagi de portar-se en català, (sense perjudici del dret de les persones interessades a ser ateses en la llengua oficial de la seva elecció i a presentar escrits i documents, a fer manifestacions i, si ho sol·liciten, a rebre notificacions en castellà, i sense perjudici que l'Administració hagi de lliurar als interessats que ho sol·licitin en cada cas, en la llengua oficial sol·licitada, un testimoniatge traduït de les actuacions o de la documentació que els afecti; sol·licitud de traducció que no pot comportar cap perjudici o despesa per al sol·licitant, ni retards en el procediment ni la suspensió de la tramitació o dels terminis establerts". Que la llengua del Registre sigui el català ha de quedar explícitament clar en la norma.

Dictamen núm. 13/2025

4. No existeix en el projecte de Registre balear cap referència a l'obligació de dipòsit en el mateix d'acords, convenis i comptes anuals de les associacions i cooperatives de consum, la qual cosa pot donar lloc a malentesos, ja que l'aplicació supletòria del Reial Decret 448/2023 obliga a les entitats afectades a aquest dipòsit. Això podria donar lloc a interpretacions diverses: o bé que el Registre balear no requereix aquest dipòsit, o bé que l'aplicació supletòria del Reial Decret 448/2023 l'exigeix també per al Registre balear. Sembla que aquesta darrera opció és la correcta, donat que l'article 37.1.i) de la Llei 7/2014, de protecció de les persones consumidores i usuàries de les Illes Balears, exigeix el dipòsit de la documentació prevista als articles 30 i 32 del Reial Decret Legislatiu 1/2007, del text refós de la Llei general per a la defensa dels consumidors i usuaris (sobre dipòsits del convenis i acords de col·laboració i publicitat de la informació) al Registre d'Associacions de Consumidors i Usuaris de les Illes Balears. Per això, entenem que seria convenient la inclusió d'articles que reproduïxin els articles 30 i 31 del RD 448/2023.
5. Tampoc existeix una norma sobre el deure de col·laboració del Registre balear amb el Registre estatal i altres registres autonòmics i altres organismes similar a l'existent en els articles 38 i 39 del Reial Decret 448/2023. Sí que existeix una norma sobre aquest tema en l'article 42 de la Llei 7/2014, de 23 de juliol, de protecció de les persones consumidores i usuàries de les Illes Balears, però no existeix cap referència a les relacions de col·laboració amb els altres registres autonòmics i fins i tot als registres d'altres països de la Unió Europea i a altres institucions.

Una vegada posades de manifest les omissions que poden o no ser integrades amb el Reial Decret 448/2023, passem a analitzar el Preàmbul, els dotze articles i la disposició transitòria, la derogatòria, i les dues disposicions finals.

Dictamen núm. 13/2025

1. El Preàmbul, en la seva versió castellana, en el seu penúltim paràgraf antepenúltima línia, on diu “porqué” ha de dir “porque”.
2. En l'article 1.2 assenyala l'àmbit de cobertura del Registre, definint les associacions i cooperatives que podran inscriure's en el Registre per a poder gaudir dels avantatges que se'ls reconeixen per estar inscrites en aquest. Així, el paràgraf 8 del Preàmbul assenyala que les associacions que es dediquin a la defensa dels consumidors segons els seus estatuts poden inscriure's (“per a poder ser inscrites”), és a dir, la seva inscripció no és obligatòria per a que gaudeixin de personalitat jurídica i puguin defensar els interessos dels seus associats. Però per a gaudir dels beneficis derivats de la inscripció (els de l'article 4 del projecte) i d'uns altres, com el possible exercici d'accions contra els actes de competència deslleial, inclosa la publicitat il·lícita (regulades en l'article 33.3 d) de la Llei de Competència Deslleial) o per a l'exercici i defensa d'interessos generals dels consumidors (article 24 del Reial Decret Legislatiu 1/2007, text refós de Defensa dels Consumidors i Usuaris), o per a poder usar en la seva denominació la denominació “associació de consumidors i usuaris” o una altra similar (article 25 del Reial Decret Legislatiu 1/2007, text refós de Defensa dels Consumidors i hauran d'estar inscrites en el Registre estatal, o en alguns dels autonòmics, com el que el projecte regula. La redacció de l'article 1.2 sembla indicar que totes les associacions que tenen com a finalitat primordial la defensa, informació, educació, informació, assistència i representació de persones consumidores tenen l'obligació d'inscriure's (“hauran d'inscriure's”) en el Registre, la qual cosa no és exacte. Només hauran de fer-ho aquelles que vulguin gaudir dels beneficis esmentats. En aquest sentit, l'article 37 de la Llei 7/2014, de 23 de juliol, de protecció

Dictamen núm. 13/2025

de les persones consumidores i usuàries de les Illes Balears, permet l'existència d'associacions de consumidors i usuaris que no s'inscriguin, sempre que no tinguin ànim de lucre (artículo 34.1) i els reconeix drets, fins i tot de col·laboració amb l'administració en la satisfacció d'interessos generals (article 37.1.e) de la Llei 7/2014, de protecció de les persones consumidores i usuàries de les Illes Balears), i legitimació per a promoure com interessades procediments administratius per a la defensa del interessos dels consumidors i usuaris en tot l'àmbit territorial de les Illes Balears, i per a comparèixer en procediments iniciats per tercers (article 37.1.b) de la mateixa Llei 7/2014). Per això, proposem que "hauran d'inscriure's" se substitueixi per "només podran inscriure's". (Amb tot, el Reial Decret 448/2023 usa el terme "hauran de sol·licitar la seva inscripció" en el seu article 9, i l'article 39.1 de la Llei 7/2014 també).

3. D'aquest mateix article hem d'assenyalar també que, per a la seva inscripció en el Registre balear, aquestes associacions han de tenir com a "finalitat primordial", per tant, no necessàriament exclusiva, "la defensa, la informació, l'educació, la formació, l'assistència i la representació de persones consumidores i usuàries de les Illes Balears". El concepte primordial és un concepte indeterminat, que permet una interpretació flexible per part del Registre de cara a acceptar o rebutjar la sol·licitud d'inscripció. Ara bé, el marge interpretatiu suposa possibles interpretacions divergents entre Registre i sol·licitant que impliquin litigiositat. Per a reduir aquesta s'ha inclòs una presumpció "es considerarà que una associació es dedica primordialment a les finalitats esmentades quan en els seus estatuts s'estableixi la defensa dels consumidors i usuaris com a activitat principal de l'entitat". No queda clar si es tracta d'una presumpció iuris et

Dictamen núm. 13/2025

de iure (com sembla deduir-se de l'imperatiu "considerarà") o una presumpció iuris tantum (com sembla més lògic per una interpretació sistemàtica del projecte). Per a deixar clar que es tracta de una presumpció iuris tantum, proposem substituir "A aquest efecte", per "Excepte prova en contra". Tal i com reflecteixen les al·legacions del representant de Comissions Obreres, la menció als estatus d'aquestes finalitats sembla un filtre que no serveix per a gran cosa. Una alternativa seria objectivar, en la mesura del possible, aquest caràcter primordial, per exemple, assenyalant que s'entendrà que es compleix primordialment amb aquesta finalitat si aquesta ocupa un determinat percentatge de l'activitat total (com es fa en el projecte de Decret de registre d'organitzacions de persones consumidores de Catalunya, de 2024, que estableix un 75%). Assenyalant com calcular aquest percentatge (el que no es fa en el projecte de decret català), o altres criteris relacionats amb l'existència d'una estructura mínima organitzativa, els quals tractarem més endavant, al comentar l'article 3 del Projecte.

4. La referència territorial que s'infereix d'aquesta frase, "la defensa, la informació, l'educació, la formació, l'assistència i la representació de persones consumidores i usuàries de les Illes Balears", ens sembla insuficient per concretar el criteri territorial. Es refereix a les associacions amb domicili a les Illes Balears? N'hi ha prou que tinguin un local físic? I si manquen de tots dos a Balears i realitzen les seves funcions merament per internet de manera telemàtica? S'exigeix només que l'àmbit territorial en el qual actuïn sigui Balears? És a dir, n'hi ha prou amb defensar els interessos dels usuaris i consumidors de Balears, sense major connexió o és necessària una connexió territorial física? I una altra qüestió és la de si és sufi-

Dictamen núm. 13/2025

cient aquesta connexió física, com un local físic, o, a més a més, és necessari que tinguin un mínim d'hores d'atenció al públic. L'article 2 del Reial Decret 448/2023 estableix com a criteri el d'un nombre de socis individuals residents en la Comunitat Autònoma, i l'article 9 exigeix a més locals o oficines no compartits amb empreses de béns o serveis o professionals (excepte cooperatives de consum), a més d'una delegació física oberta al públic dedicada exclusivament al desenvolupament de les seves funcions, amb atenció personal i especialitzada als consumidors durant un mínim de 37 hores setmanals, encara que mancant delegació física, cap la telemàtica. El Decret 27/2025, que aprova el Reglament del registre de la Rioja, exigeix que la seu i l'àmbit d'actuació sigui el de la Comunitat Autònoma (article 2), exigint el seu article 9 que exerceixin les seves funcions en locals no compartits excepte cooperatives de consum, durant un mínim d'hores setmanals, i disposar d'una delegació física. El projecte de Decret, en el seu article 3 exigeix per a la inscripció que tinguin "el domicili social i l'àmbit territorial d'actuació a les Illes Balears", en compliment del que es disposa en l'article 39.1 de la Llei Balear 7/2014. Com a àmbit d'actuació territorial, la Llei no exigeix que sigui exclusiu, per la qual cosa ens sembla raonable afegir que l'àmbit territorial sigui "principalment" Balears (tal com fa l'article 4.1.a) del Decret 262/2021, de 28 de desembre, de Registre d'associacions de persones consumidores i usuàries d'Euskadi), o, bé que l'àmbit territorial estigui "limitat" a les Illes Balears, un terme més restrictiu, però coincident amb la dicció de l'article 39.1 de la Llei balear 7/2014.

5. En l'article 3, el projecte assenyala que les associacions hauran de compartir "amb una estructura mínima organitzativa" sense major concreció. No fa esment de criteris que han establert altres Comunitats Autònomes,

Dictamen núm. 13/2025

com la Rioja i el País Basc, així com el Reial Decret 448/2023 sobre el Registre estatal per a poder inscriure les associacions en el Registre autonòmic. En tots ells s'exigeix, a més, un nombre de socis de ple dret i al corrent de pagament de les seves quotes (3000 en el Registre estatal, 100 a Euskadi, 200, 200 ó 0, segons la secció, a La Rioja), així com un nombre d'hores setmanals d'atenció al públic (37 en l'estatal, 15 o 10 segons la secció, a La Rioja), assistència telemàtica, telèfon o correu electrònic (a Euskadi) i un pressupost mínim (10.000 euros anuals a Euskadi, 6.000, 3.000 o 2.000 euros, segons la secció, a La Rioja). Tal vegada seria adequat incloure elements similars per a una major seguretat jurídica de les associacions que sol·licitin la seva inscripció. En aquest sentit, les al·legacions presentades a aquest projecte de Decret per part del president de l'associació de consumidors i usuaris de Balears (CONSUBAL) proposen que el punt 2 de l'article 1, el punt 1.1 de l'article 3 i l'article 4 afegixin que, per a ser inscripcions en el Registre balear, les associacions disposin d'un "espai físic destinat a l'activitat de defensa de les persones consumidores i usuàries amb atenció personal amb un mínim de sis hores setmanals o, en defecte d'això, almenys un dia setmanal". Ens sembla un criteri raonable l'exigència d'un local i d'un mínim d'hores d'obertura al públic, encara que no entenem la puntualització de "almenys un dia setmanal", perquè un dia suposarà més de sis hores (vuit laborables), tret que es refereixi al fet que en aquest dia es pugui atendre menys de vuit hores, i en aquest cas, convindria especificar el nombre mínim d'hores en aquest dia. En aquest sentit, una alternativa seria establir el número de vuit hores setmanals proposat a les al·legacions de Comissions Obreres. En tot cas, es tracta d'uns requisits mínims si els comparem amb els Decrets autonòmics més recents i amb el Reial Decret 448/2023.

Dictamen núm. 13/2025

6. En l'article 1 paràgraf 3, referit a les cooperatives de consum, es proposa substituir "s'hauran d'inscriure" per "podran ser inscrites", pel motiu més amunt comentat. Quant a l'obligació de constituir un fons a fi d'educar i formar als seus socis, convé subjectar el projecte de decret a la literalitat de l'article 34.2 de la Llei balear 7/2014, per la qual cosa on diu "entre les finalitats de la qual figuri, necessàriament, l'educació i la formació dels seus socis" hauria de dir "entre les finalitats dels quals figuri, necessàriament, la defensa, la informació, l'educació, la formació l'assistència i la representació dels seus socis". Quant a la quantia del fons, considerem que la remissió a la normativa de cooperatives és suficient, encara que de l'article 125 de la Llei 5/2023, de 8 de març, de societats cooperatives de les Illes Balears, que es remet al seu article 93, no es dedueix quin ha de ser la dotació d'aquest. A La Rioja, l'article 9.1.h) del Decret 27/2025 exigeix específicament que la dotació sigui de, almenys, un 10% dels excedents nets de cada exercici; a Andalusia, l'article 2.2 b) del Decret 121/2014, de 26 d'agost, pel que es regula el règim jurídic i el Registre d'Associacions i Organitzacions de persones consumidores i usuàries d'Andalusia, exigeix un 15%; a Catalunya, l'article 9.3 del seu projecte de Decret de 2024 exigeix un 25%. Hauria d'incloure's que aquestes cooperatives de consum es dediquin també primordialment als seus fins estatutaris, la qual cosa poden acreditar si les operacions amb no socis no superen el 50%.
7. L'article 2 tracta de la naturalesa i organització del Registre. Al punt 1, suggerim que, atès que, d'acord amb l'article 30.47 del Llei Orgànica 1/2007, de 28 de febrer, de reforma de l'Estatut d'Autonomia de les Illes Balears, la competència en aquesta matèria és exclusiva de la Comunitat

Dictamen núm. 13/2025

Autònoma de les Illes Balears, i que la Llei 4/2022, de 28 de juny, de Consells Insulars no inclou aquestes competències en les pròpies d'aquests, el Registre ha de ser únic per a totes les Illes Balears, la qual cosa ha de reflectir-se en el text. Així, on diu que el Registre d'Associacions de Persones Consumidores i Usuàries de les Illes Balears "té caràcter administratiu, públic i gratuït" ha de dir "té caràcter administratiu, públic, gratuït i únic per a tot el territori de les Illes Balears".

8. En el punt 2 de l'article 2 s'assenyala que el registre es configurarà en suport electrònic. Hauria de dir "es configurarà en exclusivament suport electrònic", perquè no és la intenció del projecte que es mantinguin altres suports. Atès que les associacions són persones jurídiques, l'article 14 de la Llei 39/2015, de Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques, les obliga a relacionar-se "a través de mitjans electrònics amb les Administracions Públiques per a la realització de qualsevol tràmit d'un procediment administratiu".
9. S'assenyala que cada fulla registral correspondrà a una associació i, amb encert, s'assenyala que en ell es faran constar "els actes i dades que resultin inscripibles, així com les seves actualitzacions i modificacions". La referència a les dades és fonamental, perquè el sentit d'un registre electrònic és el d'anar substituint els documents per les dades contingudes en aquests. La redacció és tecnològicament neutral, en el sentit de permetre la incorporació de noves tecnologies en la gestió d'aquest registre, com la tecnologia de registres distribuïts. Ara bé, tant en aquest paràgraf com en el següent es fa referència a "que resultin inscripibles" o a "actes de rellevància registral", sense que s'especifiquin quins són. A aquest efecte, seria adequada una enumeració d'aquests, bé en l'articulat (com fa l'article 11 del RD 448/202 i l'article 11 del Decret de La Rioja 27/2025),

Dictamen núm. 13/2025

bé en un annex (com fa el projecte de Decret de Catalunya de 2024, deixant una major concreció a futurs desenvolupaments normatius per mitjà d'Ordres del Conseller competent).

10. Convindria a més, en un punt 5 de l'article o en un article a part, la funció del Registre com a dipositari de documents, al manco dels acords de col·laboració esmentats a l'article 37.1 i) de la Llei balear 7/2014, així com la documentació que ha de ser dipositada en el mateix per part de les associacions (l'article 12 del Reial Decret 448/2023 ho fa per al Registre estatal, exigint el dipòsit de l'acta fundacional, els estatuts, els comptes anuals, la declaració d'absència de conflictes d'interès, els acords de l'assemblea general que estableixin el marc de col·laboració amb els operadors del mercat, la declaració d'obertura de delegacions, etc). Es tracta d'una funció no regulada en el projecte i no queda clar que la funció integradora del Reial Decret 448/2023 pugui cobrir aquesta llacuna o fins a quin límit o pot fer.
11. Del punt 1 de l'article 3, sobre els requisits per a la inscripció, ja hem tractat anteriorment. Simplement afegir que ens sembla convenient desenvolupar el concepte de "estructura mínima organitzativa", ja que, de no fer-ho, el funcionari competent podria aplicar supletòriament el Reial Decret 448/2023, la qual cosa implicaria exigir els requisits de l'article 9 d'aquest precepte, és a dir, exigir acumulativament a l'associació: una delegació física oberta al públic, atenció de 37 hores setmanals, atenció telemàtica en localitats distintes a la de la seu física, disposar d'una pàgina web, acreditar projectes dirigits a la informació i defensa dels consumidors i usuaris, disposar d'un pressupost de 90.000 euros, disposar d'una partida pressupostària per a activitats formatives de 12.000 euros i, en

Dictamen núm. 13/2025

cas de cooperatives de consumidors, destinar, almenys, un 10% dels excedents nets de cada exercici al fons social per a la informació, educació i formació dels socis en matèria de consum. Per les al·legacions realitzades per CONSUBAL, sembla que alguns d'aquests criteris són acceptables per les associacions de Balears existents (local, web, de la qual ja disposen), però és dubtós que uns altres ho siguin (Comissions Obreres proposa vuit hores setmanals, CONSUBAL proposa 6 hores, i no fa referència ni a criteris pressupostaris, percentatge dels mateixos dedicats als seus fins propis, o el fons especial de les cooperatives). Entenem que convindria establir uns requisits mínims per a totes les associacions, com fa, entre d'altres, el Registre estatal o el d'Euskadi, entre altres, o establir diferents requisits segons el tipus d'associació, com fa el Registre de La Rioja (per a les associacions que defensin els interessos generals, 200 socis individuals de ple dret, pressupost anual de 6000 euros, autofinançament via quotes de 2.000 euros, disposar de local (no compartit amb empreses de béns o serveis professionals, excepte cooperatives de consum) amb atenció personalitzada almenys 15 hores setmanals; per a les associacions que defensin els interessos dels consumidors i usuaris en relació amb productes o serveis determinats, més de 100 socis de ple dret, pressupost mínim de 3.000 euros, autofinançament via quotes 1.000 euros i local obert al públic almenys 10 hores setmanals; per a la resta, només s'exigeix un pressupost anual de 2.000 euros i local obert 10 hores setmanals.

12. Els punts 2 i 3 de l'article 3 del Projecte de Decret, estableix les associacions que no podran ser objecte d'inscripció. Els supòsits coincideixen parcialment amb l'enumeració establerta en l'article 27 del Reial Decret Le-

Dictamen núm. 13/2025

gislatiu 1/2007, referida als requisits d'independència que les associacions han de garantir. Atès que hi ha suposats que no reproduïen, i altres en els quals la falta de literalitat pot suposar interpretacions divergents, recomanem que el punt dos s'uneixi amb el tres i reproduïxi els supòsits de l'article 27 a), b), c) i g) (que són els que ara recull) el més literalment possible, i que inclogui el de la lletra e) (dedicar-se a activitats distintes de les de defensa dels interessos dels consumidors i usuaris, tret que siguin cooperatives de consum). Els supòsits de les lletres d) (autoritzar l'ús de la seva denominació en publicitat comercial realitzada per operadors de mercat), f) (incomplir les obligacions de transparència sobre definició de marc de col·laboració amb operadors de mercat, sobre convenis o acords de col·laboració, sobre dipòsit de comptes anuals, i sobre publicitat de la informació dipositada en el Registre) i h) (incomplir una altra obligació legal o reglamentària) són suposats propis d'associacions ja en funcionament. En tot cas, tots aquests supòsits són causes d'exclusió del Registre. En el Decret 27/2025 de La Rioja les inclouen com a causa impeditiva de la inscripció totes les esmentades i, a més, "no tenir un funcionament democràtic en tot el relacionat amb la presa de decisions, elecció d'òrgans directius i elaboració de programes d'activitats".

13. Sobre l'article 4, i seguint la dicció del Reial Decret 448/2023, el títol hauria de ser "Efectes i beneficis de la inscripció". L'article reproduïx (gairbé literalment) els supòsits a), c) i d) de l'article 37 de la Llei balear 7/2014, per la qual cosa no és necessària modificació cap. El que sí que creiem recomanable és que s'indiquin també altres drets recollits en els articles 24 i 25 del Reial Decret Legislatiu 1/2007, afegint al punt 1: "d) Estar legitimades per a actuar en nom i representació dels interessos gene-

Dictamen núm. 13/2025

rals, col·lectius o difusos dels consumidors i usuaris. e) usar la denominació d'associació de consumidors i usuaris o qualsevol altra expressió similar”.

14. Sobre l'article 5, punt 1, on diu “Les associacions hauran de presentar els següents documents per a procedir a la seva inscripció en el Registre”, ha de dir “Les associacions hauran de presentar els següents documents o dades per a procedir a la seva inscripció en el Registre”, ja que l'ús dels models al qual es refereix el punt 2 pot requerir que s'aportin sol dades i no documents complets. Aquests documents o dades exigides han d'estar d'acord amb els requisits, de tal manera que si, per exemple, s'exigeix un local o un nombre d'hores setmanals d'atenció especialitzada als consumidors i usuaris, o si s'exigeix a les cooperatives la dotació a un fons social, haurà d'acreditar-lo el sol·licitant i haurà de quedar reflectida la seva exigència en l'article 5.1. A més, si s'exigeix un nombre d'associats o de socis ha d'especificar o diferenciar la de socis de ple dret d'aquells que no ho són, en els termes de l'article 10 del Reial Decret 448/2023. A La Rioja l'aportació de documentació que acrediti aquestes dades es pot substituir per una declaració responsable de l'òrgan de representació de l'associació (article 23.1.b) del Decret 27/2025).

15. Podria afegir-se “La sol·licitud ha de presentar-la l'òrgan de l'associació que, d'acord amb els seus estatuts, tingui encomanats el seu govern i representació, o per la persona a qui aquest òrgan hagi atorgat poders legals de representació, la qual cosa haurà d'acreditar-se amb la sol·licitud”, en els termes que estableix l'article 23.3 del Reial Decret 448/2023.

16. Al principi del punt 2 de l'article 5 hauria d'indicar-se en quin registre electrònic haurà de presentar-se la sol·licitud. Si en el Registre Electrònic Comú de l'Administració general de l'Estat, (que és al qual es refereix la

Dictamen núm. 13/2025

web https://www.caib.es/sites/consumidor/es/registro_de_asociaciones_consumo/) i/o un altre autonòmic que correspongui.

17. Ha d'afegir-se un punt 4 a l'article 5, o elaborar-se un article 5 bis, en el qual s'estableixi l'obligació del Registre d'arxiu i custòdia de la documentació aportada per l'associació. Pot ser en els següents termes "El Registre serà dipositari de la documentació que se li aporti, i conservarà còpia electrònica de la documentació dipositada en les condicions de seguretat i interoperabilitat que estableix la normativa vigent".
18. En l'article 6 punt 3, in fine, es pot afegir la referència al tràmit d'audiència en els termes de l'article 24.4 del RD 448/2023 "Instruït el procediment, es practicarà el tràmit d'audiència, tret que no figurin en l'expedient, o siguin tinguts en compte altres fets, ni altres al·legacions o proves que les adduïdes o aportada per les persones interessades."
19. En l'article 6 punt 3, in fine, on diu "s'entendrà estimada la sol·licitud", hauria de dir "aquesta entitat podrà entendre estimada la sol·licitud", la qual cosa s'ajusta millor a l'article 26.2 del Reial Decret 448/2023 i a la Llei 39/2015.
20. Hauria d'incloure's un punt 5 a l'article 6 on es regulin les Inscripcions d'ofici, derivades de resolucions judicials, en els mateixos termes que l'article 28 del Reial Decret 448/2023, i la declaració d'utilitat pública de l'associació de consumidors i usuaris, en els termes de l'article 29 del Reial Decret 448/2023.
21. En el llistat de l'article 7 es pot incloure l'eventual declaració d'utilitat pública de l'associació en un punt m).
22. En l'article 8 punt 3, després de "quan la modificació tingui el seu origen en un acte emanat de l'Administració de la Comunitat Autònoma de les illes Balears", hauria d'afegir-se "o d'una ordre d'un òrgan judicial" En cas

Dictamen núm. 13/2025

que es consideri dada inscribable la declaració i revocació de la utilitat pública, hauria d'afegir-se també "o de la publicació en el Butlletí Oficial de l'Estat,".

23.L'article 9, sobre accés al Registre, hauria d'afegir la referència expressa als articles 13 i 14 (sobre publicitat i forma d'accés a la informació) del Reial Decret 448/2023, o reproduir el seu contingut. Sent això últim el més adequat. La redacció podria ser del següent tenor: "L'accés a les dades del Registre serà lliure per a la seva consulta per qualsevol persona que el sol·liciti, en els termes establerts en la Llei 39/2015, d'1 d'octubre, del Procediment Administratiu Comú de les Administracions Públiques, i en els termes dels articles 13 i 14 del Reial Decret 448/2023, de 13 de juny, pel qual s'aprova el reglament del Registre Estatal d'Associacions de Consumidors i Usuaris. Es podrà sol·licitar certificació dels seus assentaments, així com nota simple informativa, còpia dels assentaments o dels documents dipositats i a través de llistats, així com mitjançant exhibició d'us assentaments i dels documents. En tot cas, l'accés a la informació dipositada en el Registre es realitzarà amb subjecció a la normativa vigent en matèria de protecció de dades personals". Sobre la normativa de dades personals, dir que la Disposició addicional primera del RD 448/2023 detalla la normativa aplicable, encara que l'òrgan responsable del tractament de les dades hauria de definir-se en el projecte de Decret, i, per lògica, haurà de ser la Direcció General competent en matèria de consum de la Comunitat Autònoma de les Illes Balears.

24.L'article 10 sobre obligacions de les entitats inscrites de presentar memòries i pressupostos, exigeix que es presentin en el primer trimestre de cada any. Aquest termini és distint de l'establert en el RD 448/2023, que

Dictamen núm. 13/2025

assenyala l'1 de maig. Per part seva, CONSUBAL proposa que sigui bianual. Tal vegada el més adequat seria coordinar aquesta presentació amb l'aprovació dels comptes anuals, el 30 de juny per a les entitats que segueixin l'any natural, i sis mesos des del tancament de l'any comptable, quan les entitats no segueixin l'any natural.

- 25.L'article 10 sobre obligacions de les entitats inscrites, hauria d'incloure l'obligació d'actualització de les dades de socis o associats de ple dret i de les seves quotes, en els termes de l'article 27 del Reial Decret 448/2023, si bé, seria raonable que aquesta comunicació es realitzés, com les del punt 1, és a dir, si no es canvia, en el primer trimestre de cada any (a diferència del que estableix aquest article 27, que assenyala com a límit el 28 de febrer).
- 26.L'article 10 també hauria d'incloure un punt 4 sobre les obligacions de dipòsit d'acords, convenis i comptes anuals, en els termes dels articles 30 i 31 del Reial Decret 448/2023, o incloure una referència expressa a aquests.
- 27.L'article 11 versa sobre el control dels requisits exigits per a la inscripció està mal redactat. Ha de dir: "La Direcció general competent en matèria de consum podrà requerir a les entitats que sol·licitin la seva inscripció en el Registre d'associacions de Persones Consumidores i Usuàries de les Illes Balears, així com a les entitats ja inscrites, quanta documentació i informació sigui precisa per a verificar el compliment i manteniment dels requisits exigits per la normativa aplicable". A això, es pot afegir el que es disposa en l'article 33.3 del Reial Decret 448/2023: "L'òrgan encarregat de la gestió del Registre podrà realitzar, tant per si mateix com mitjançant una entitat externa especialitzada, auditories de comptes de les entitats

Dictamen núm. 13/2025

inscrites”, conforme al que es disposa en l'article 40 de la Llei balear 7/2014.

28.L'article 12 es titula “cancel·lació de la inscripció”. Preferim el títol de “Exclusió del Registre”, ja que del seu desenvolupament es dedueix que la inscripció no es cancel·la, sinó que queda sense efecte durant un termini d'un any o de cinc anys, però això no implica que, transcorregut aquest temps, hagi d'iniciar-se de nou el procediment d'inscripció, en una fulla nova i amb un número d'inscripció distint. Per això, proposem també canviar “cancel·lació de la inscripció” per “Exclusió” en el punt 2. in limine, tal com fa l'article 38 del Reial Decret 448/2023.

29.Després del punt i seguit del punt 2 de l'article 12, convé detallar més el procediment. L'article 35 del Reial Decret 448/2023 assenyalava que “3. El termini màxim per a resoldre i notificar la resolució del procediment serà de tres mesos des de la data de l'acord d'iniciació, produint-se la caducitat del mateix sense que s'hagi notificat resolució expressa transcorregut aquest termini. 4. Iniciat el procediment d'exclusió, es notificarà a l'entitat afectada perquè, en un termini no superior a 15 dies, formuli les al·legacions que estimin oportunes”.

30.L'article 12 al punt 3. hauria d'afegir-se després de “no podrà ser inferior a cinc anys a comptar des de la data d'exclusió” el següent “i es mantindrà, almenys, mentre perduri la causa que motiva l'exclusió, amb independència que mantingui la seva personalitat jurídica d'acord amb la legislació general d'associacions o cooperatives”, en el mateix sentit que el punt 2 de l'article 41 de la Llei balear 7/2014.

31.En l'article 12 punt 3, in fine, seria interessant afegir que la pèrdua de la condició d'associació per abandó de les finalitats i activitats que van justificar la seva inscripció, per la seva inactivitat durant dos anys, no podrà

Dictamen núm. 13/2025

ser superior a un any “amb independència que mantingui la seva personalitat jurídica d’acord amb la legislació general d’associacions o cooperatives”, en el mateix sentit que el punt 3 de l’article 41 de la Llei balear 7/2014.

32. Convindria afegir un article 13 sobre l’obligació de col·laboració del Registre d’Associacions de Consumidors i Usuaris de les Illes Balears amb el Registre Estatal, amb la resta dels registres autonòmics i amb altres organismes de les Administracions Públiques, en termes similars als dels articles 38 i 39 del RD 448/2023.

33. Finalment, la disposició transitòria assenyala que el termini per a la presentació de la documentació per a convalidar la inscripció és de sis mesos en el projecte. CONSUBAL proposa que el termini sigui de 12 mesos, termini que coincideix amb el termini d’un any que va concedir la disposició transitòria primera del RD 448/2023, per a l’adaptació d’associacions inscrites en el Registre Estatal.

V. Conclusions

El Consell Econòmic i Social de les Illes Balears ha valorat el Projecte de Decret pel qual es regula el Registre d’Associacions de Persones Consumidores i Usuaris de les Illes Balears i sol·licita al Govern de les Illes Balears que sigui receptiu a les recomanacions formulades en aquest dictamen.

Palma, a data de la signatura digital

El Secretari General

Antonio Luis Alcover Casasnovas

Dictamen núm. 13/2025

Vis-i-plau

El president

Francesc Fiol Amengual

Dictamen núm. 13/2025

Govern de les Illes Balears

DOCUMENT ELECTRÒNIC

CODI SEGUR DE VERIFICACIÓ

48731ce2c1dc7586991e3cfef85acf196a92749c45d8949c5497f4e858ee7b8f

ADREÇA DE VALIDACIÓ DEL DOCUMENT

<https://csv.caib.es/concsvfront/view.xhtml?hash=48731ce2c1dc7586991e3cfef85acf196a92749c45d8949c5497f4e858ee7b8f>

INFORMACIÓ DELS SIGNANTS

Signant

FRANCISCO JESUS FIOL AMENGUAL

PRESIDENT

CONSELL ECONÒMIC I SOCIAL DE LES ILLES BALEARS

COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

Data signatura: 15-12-2025 11:36:24 GMT+0100

"Data signatura" és la data que tenia l'ordinador del signant en el moment de la signatura

Signant

ANTONIO LUIS ALCOVER CASASNOVAS

SECRETARI GENERAL

CONSELL ECONÒMIC I SOCIAL DE LES ILLES BALEARS (CES)

COMUNITAT AUTÒNOMA DE LES ILLES BALEARS

Data signatura: 12-12-2025 12:37:55 GMT+0100

"Data signatura" és la data que tenia l'ordinador del signant en el moment de la signatura

Firma amb segell de temps: 15-12-2025 11:36:36 GMT+0100

METADADES ENI DEL DOCUMENT

Identificador: ES_A04022613_2025_ipm040g2hm0vilpa8c0j11ajp0dnb4

Nom del document: Dictamen_13-2025-signat__2025-1765795001857_.pdf

Versió NTI: <http://administracionelectronica.gob.es/ENI/XSD/v1.0/documento-e>

Tipus de document: Altres

Estat elaboració: Original

Òrgan: A04022613

Data captura: 15-12-2025 11:36:32 GMT+0100

Origen: Administració

Tipus de signatura: Pades

Pàgines: 27

Aquesta és una còpia autèntica imprimible d'un document electrònic. Podeu comprovar la seva validesa al següent enllaç:

<https://csv.caib.es/concsvfront/view.xhtml?hash=48731ce2c1dc7586991e3cfef85acf196a92749c45d8949c5497f4e858ee7b8f>

CSV: 48731ce2c1dc7586991e3cfef85acf196a92749c45d8949c5497f4e858ee7b8f